

Sygn. akt I C 1029/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Kirsch

Protokolant: st. sek. sąd. Anna Lipińska

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2021 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. T.

przeciwko P. S.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

I. nakazuje pozwanemu P. S. złożenie, w terminie siedmiu dni od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku, własnoręcznie podpisanego pisemnego oświadczenia, nie opatrzonego przez pozwanego żadnym własnym komentarzem, przy czym tekst oświadczenia ma zostać sporządzony na białej karcie o formacie nie mniejszym niż format A4, z co najmniej pojedynczymi odstępami pomiędzy wierszami tekstu (interlinią), czcionką (...) koloru czarnego o rozmiarze nie mniejszym niż 14 (czternaście), o następującej treści:

„Ja, P. S., przepraszam Panią M. T. za to, że w piśmie procesowym datowanym na dzień 6 lutego 2019 r., złożonym w dniu 6 lutego 2019 r. w sprawie toczącej się przez Sądem Rejonowym w Siedlcach III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich i oznaczonej sygnaturą III RC 428/18, zawarłem nieprawdziwe informacje jakoby M. T. dokonała aborcji i zamordowała swoje pierwsze dziecko, że składając na rozprawie w dniu 8 czerwca 2021 r. wyjaśnienia w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Siedlcach III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich i oznaczonej sygnaturą III Nsm 531/19, podałem nieprawdziwe informacje jakoby M. T. zamordowała nienarodzone dziecko, oraz że w wiadomości tekstowej sms wysłanej M. T. w dniu 6 sierpnia 2020 r., zawarłem nieprawdziwe informacje jakoby M. T. zamordowała swoje dziecko, czym w sposób świadomy naruszyłem dobra osobiste M. T. w postaci Jej dobrego imienia, czci i godności osobistej. Jednocześnie Ja, P. S., zobowiązuję się do zaprzestania w przyszłości podawania w jakiegokolwiek formie wskazanych powyżej nieprawdziwych informacji”,

i zobowiązuje pozwanego P. S. do przesłania powyższego pisemnego oświadczenia listem poleconym, w terminie siedmiu dni od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku, do akt sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Siedlcach III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich i oznaczonej sygnaturą III Nsm 531/19 oraz do przesłania powyższego pisemnego oświadczenia do powódki M. T. na adres „T. (...), (...)-(...) P.”,

II. zasądza od pozwanego P. S. na rzecz Fundacji(...)z siedzibą przy ulicy (...) w S. kwotę 1.000 zł (jeden tysiąc złotych),

III. zasądza od pozwanego P. S. na rzecz powódki M. T. kwotę 1.607 zł (jeden tysiąc sześćset siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 990 zł (dziewięćset dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty,

IV. nakazuje pobrać od pozwanego P. S. na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem brakującej opłaty stałej od dochodzonego przez powódkę roszczenia majątkowego.

Sygn. akt I C 1029/20

UZASADNIENIE

W dniu 2 września 2020 r. wpłynął do Sądu Okręgowego w Siedlcach pozew M. T., w którym wniosła o zobowiązanie pozwanego P. S. do złożenia stosownego oświadczenia, w którym przeprasza ją za bezprawne i świadome naruszenie dóbr osobistych w postaci dobrego imienia i godności osobistej, poprzez pomawianie jej w pismach procesowych, podczas składania zeznań oraz w wiadomościach tekstowych sms o to, iż dokonała aborcji i zamordowała swoje pierwsze dziecko. Wniosła również o zobowiązanie pozwanego do przesłania powyższego oświadczenia na jej adres, jak również do akt toczącej się przed Sądem Rejonowym w Siedlcach sprawy oznaczonej sygnaturą III Nsm 531/19.

W uzasadnieniu pozwu podniosła, że ze związku z pozwanym posiada małoletnie dziecko, w stosunku do którego pozwany ma ograniczoną władzę rodzicielską. Przed Sądem Rejonowym w Siedlcach toczy się postępowanie o ustalenie sposobu kontaktów pozwanego z dzieckiem. Sprawa oznaczona jest sygnaturą III Nsm 531/19. Powódka podała, że zanim związała się z pozwanym, pozostawała w związku małżeńskim. W czasie trwania związku małżeńskiego powódka zaszła w ciążę, której nie udało się powódce donosić, ponieważ doszło do samoistnego poronienia. Powódka stwierdziła, że w okresie, kiedy pozostawała w nieformalnym związku z pozwanym, poinformowała pozwanego o poronieniu wcześniejszej ciąży. Podała, że będąc w związku z pozwanym zaszła w kolejną ciążę, ale została przez pozwanego porzucona. Po urodzeniu dziecka powódka zainicjowała przeciwko pozwanemu postępowania przed Sądem Rejonowym w Siedlcach w przedmiocie ustalenia jego ojcostwa, zasądzenia od pozwanego na rzecz dziecka alimentów i ograniczenia pozwanemu wykonywania władzy rodzicielskiej. Stwierdziła, że w toku postępowań sądowych pozwany rozpowszechniał nieprawdziwe informacje, jakoby powódka dokonała aborcji i „zamordowała” swoje pierwsze dziecko. Pisz o tym również w wysyłanych do powódki wiadomościach tekstowych sms. Powódka podała, że w ten sposób pozwany dopuszcza się naruszania jej dóbr osobistych, poniża ją, doprowadza do obniżenia jej samooceny i poczucia własnej wartości, a dodatkowo przypomina i pogłębia traumę związaną z tak dramatycznymi wydarzeniami w jej życiu.

W dniu 19 października 2020 r. wpłynęła do akt sprawy odpowiedź na pozew P. S., w której nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany stwierdził m.in., że w okresie od czerwca do września 2017 r. powódka sama osobiście poinformowała go, że usunęła, „zamordowała”, dokonała aborcji na swoim pierwszym dziecku.

Szczegółowe uzasadnienie odpowiedzi na pozew znajduje się na kartach od 28 do 29 akt sprawy.

W dniu 17 czerwca 2021 r. wpłynęło do akt sprawy pismo procesowe pełnomocnika powódki, w którym częściowo zmodyfikowane zostało powództwo, a dodatkowo zostało ono rozszerzone. Pełnomocnik powódki wniosła o zobowiązanie pozwanego do złożenia pisemnego oświadczenia, którego treść została szczegółowo sformułowana w piśmie, przesłania go powódce oraz do akt sprawy prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Siedlcach, a ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na wskazany cel społeczny kwoty 1.000 zł (k. 103-104).

Na rozprawie w dniu 17 listopada 2021 r. pełnomocnik powódki podtrzymała powództwo w zmodyfikowanej formie, a pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości (stanowisko pełnomocnika powódki i stanowisko pozwanego zarejestrowane na rozprawie w dniu 17 listopada 2021 r. – 00:00:55-00:07:52).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powódka M. T. w 2014 r. pozostawała w związku małżeńskim. W okresie małżeństwa powódka zaszła w ciążę, ale w kwietniu 2014 r. doszło do samoistnego poronienia. W dniu 29 kwietnia 2014 r. powódka została przyjęta na Oddział (...) Instytutu (...) w W.. W trakcie pobytu na oddziale rozpoznano u powódki resztki po poronieniu i krwawienie z

dróg rodnych, wykonano wyłyżeczkowanie jamy macicy i podano stosowne leki. Tego samego dnia powódka została wypisana z oddziału z zaleceniem oszczędnego trybu życia, odebrania wyników badania histopatologicznego i wykonania kontroli ginekologicznej.

W późniejszym okresie związek małżeński powódki został rozwiązany przez rozwód.

W 2017 r. powódka poznała pozwanego P. S. i w tym samym roku, przez okres kilku miesięcy, strony pozostawały w konkubinacie. Powódka i pozwany nigdy nie zamieszkali razem. W czasie związku stron powódka zaszła z pozwanym w ciążę. Powódka poinformowała pozwanego, że już wcześniej była w ciąży, która niestety zakończyła się poronieniem.

Pod koniec 2017 r. pozwany P. S. zakończył związek z powódką. Z dnia na dzień przestał się z nią spotykać, przestał również odbierać od powódki połączenia telefoniczne.

W dniu (...) urodził się syn powódki i pozwanego – J. T..

Pozwany P. S. nie uznał dziecka. W związku z tym powódka zainicjowała przeciwko pozwanemu przed Sądem Rejonowym w Siedlcach Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich sprawę o ustalenie ojcostwa, zasądzenie alimentów i ograniczenie pozwanemu wykonywania władzy rodzicielskiej nad dzieckiem. Sprawa oznaczona była sygnaturą III RC 428/18. Ojcostwo pozwanego w stosunku do małoletniego J. T. zostało ustalone.

Od czasu urodzin małoletniego syna stron powódka i pozwany pozostają w bardzo poważnym konflikcie osobistym, a także konflikcie dotyczącym sytuacji i spraw ich małoletniego syna.

Podczas rozprawy, która odbyła się przed Sądem Rejonowym w Siedlcach w dniu 6 lutego 2019 r. w sprawie III RC 428/18, pozwany P. S. złożył pismo procesowe, w którym m.in. stwierdził, że „M. dokonała aborcji, zamordowała swoje pierwsze dziecko (...)”.

W sierpniu 2020 r. podczas wymiany pomiędzy stronami wiadomości tekstowych sms, pozwany napisał do powódki wiadomość następującej treści – „Nie życzę sobie takich prowokacji i manipulacji od osoby która zamordowała swoje dziecko, a tym bardziej jesteś ostatnią osobą która mogłaby umoralniać lub pouczać (...)”.

Z kolei w dniu 8 czerwca 2021 r., podczas rozprawy przed Sądem Rejonowym w Siedlcach w sprawie oznaczonej sygnaturą III Nsm 531/19, składając wyjaśnienia pozwany P. S. stwierdził m.in., iż „Uczestniczka zamordowała nienarodzone dziecko (...)”. Przedmiotowa sprawa toczy się z wniosku pozwanego i z udziałem powódki o ustalenie sposobu kontaktów pozwanego z małoletnim synem.

Składając zeznania w niniejszej sprawie przed Sądem Okręgowym w Siedlcach w dniu 17 listopada 2021 r., pozwany stwierdził, iż „uważał i nadal uważa, że powódka zamordowała własne dziecko”. Jednocześnie przez okres całego procesu pozwany zwracał się do powódki (...) i twierdził, że szanuje powódkę za to, że urodziła mu syna.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów: osobistym piśmie procesowym datowanym na dzień 6 lutego 2019 r., które znajduje się w aktach SR w Siedlcach III RC 428/18 (k. 9-11), wydruków korespondencji sms (k. 12), karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 29 kwietnia 2014 r. (k. 63), zeznań świadka M. C. zarejestrowanych na rozprawie w dniu 18 czerwca 2021 r., zeznań powódki i częściowo zeznań pozwanego zarejestrowanych na rozprawie w dniu 17 listopada 2021 r., protokołu rozprawy z dnia 8 czerwca 2021 r. przed Sądem Rejonowym w Siedlcach w sprawie III Nsm 531/19 (k. 129 – płyta CD).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Uzasadnienie pozwu, uzasadnienie pisma modyfikującego powództwo z dnia 17 czerwca 2021 r. (k. 103-104), jak również treść wyjaśnień i zeznań powódki M. T. wskazują, że domaga się ona przeprosin od pozwanego i zasądzenia od niego kwoty 1.000 zł na wskazany cel społeczny, w związku z naruszeniem przez pozwanego jej dóbr osobistych. Naruszenie jej dóbr miało polegać na wielokrotnym przypisywaniu powódce (pomawianiu jej) czynu polegającego

na świadomym pozbawieniu życia nienarodzonego dziecka. Należało zatem przyjąć, że powódka dochodziła ochrony dóbr osobistych i tym samym powództwo zostało oparte o treść art. 23 i 24 kc.

Zgodnie z art. 24 par. 1 kc "Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne (...). Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny". Z powyższego przepisu wynika jednoznacznie, że ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Przesłanka bezprawności działania jest zatem przesłanką konieczną do udzielenia ochrony, przewidzianej w powyższym przepisie. Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają definicji dóbr osobistych, a treść art. 23 kc ogranicza się do stwierdzenia, że dobrami osobistymi człowieka są w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska. Oczywiście wyliczenie dóbr osobistych osób fizycznych nie jest wyczerpujące. Należy przyjąć, że dobra osobiste to pewne wartości niematerialne łączące się ściśle z jednostką ludzką. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego można stwierdzić, że cześć, dobre imię i godność człowieka uznawane są za najważniejsze dobra osobiste. W uzasadnieniu orzeczenia z dnia 29 października 1971 r. (II CR 455/71) Sąd Najwyższy stwierdził, że naruszenie czci może nastąpić zarówno przez pomówienie o ujemne postępowanie w życiu osobistym i rodzinnym, jak i przez zarzucenie niewłaściwego postępowania w życiu zawodowym, naruszające dobre imię danej osoby i mogące narazić ją na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu lub innej działalności.

Stosownie do treści art. 6 kc "ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne". Nie ulega zatem wątpliwości, że powódka M. T. winna udowodnić, że pozwany dopuścił się wobec niej opisywanych w pozwie zachowań, i że takimi działaniami naruszył jej dobra osobiste.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych nie pozostaje sporne, że rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych, Sąd w pierwszej kolejności powinien ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi na to pytanie ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne. Dowód, że dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej na podstawie art. 24 kc. Natomiast na osobie, która podjęła działanie zagrażające dobru innej osoby lub naruszające te dobro, spoczywa ciężar udowodnienia, że działanie takie nie miało miejsca, bądź że nie było ono bezprawne.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, w szczególności w postaci: zeznań powódki, pisma procesowego z dnia 6 lutego 2019 r., które tego samego dnia złożone zostało przez pozwanego podczas rozprawy przed Sądem Rejonowym w Siedlcach w sprawie III RC 428/18, wydruków wiadomości tekstowych sms pozwanego z okresu sierpnia 2020 r., zarejestrowanego elektronicznie przebiegu rozprawy przed Sądem Rejonowym w Siedlcach z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie III Nsm 531/19, a także zeznań samego pozwanego złożonych w niniejszej sprawie, potwierdza ponad wszelką wątpliwość, że pozwany tak w wypowiedziach ustnych, jak i pisemnie, w tym w piśmie procesowym złożonym w Sądzie Rejonowym w Siedlcach, wielokrotnie zarzucał powódce (przypisywał jej), że dokonała ona zabójstwa (zamordowania) własnego, nienarodzonego dziecka.

Zeznania złożone w niniejszej sprawie przez powódkę M. T. uzyskały potwierdzenie we wskazanych powyżej dowodach, a co więcej zostały one potwierdzone przez samego pozwanego P. S., który nie zaprzeczał, że takowe wypowiedzi i zarzuty wobec powódki kierował. Jak podniesiono powyżej, odzwierciedla te twierdzenia pismo procesowe pozwanego z dnia 6 lutego 2019 r., złożone przed Sądem Rejonowym w Siedlcach w sprawie III RC 428/18, treść wyjaśnień złożonych przez pozwanego przed Sądem Rejonowym w Siedlcach w dniu 8 czerwca 2021 r. w sprawie III Nsm 531/19, oraz treść wiadomości tekstowych wysyłanych przez pozwanego. Nawet zeznając w charakterze strony w niniejszej sprawie w dniu 17 listopada 2021 r. pozwany stwierdził, że „powódka zamordowała własne dziecko”.

W ocenie Sądu, twierdzenia pozwanego P. S., jakoby postępowanie powódki M. T. zasługiwało i pozwalało na przypisanie jej czynu polegającego na pozbawieniu życia nienarodzonego dziecka, są całkowicie niewiarygodne, nieusprawiedliwione i nieakceptowalne. W tym zakresie pozwany powoływał się na to, że to rzekomo sama powódka poinformowała go w 2017 r. o dokonaniu aborcji, co miało stanowić zemstę na byłym mężu. Powódka M. T. stanowczo

temu zaprzeczyła. Co więcej, złożyła do akt sprawy kartę informacyjną leczenia szpitalnego z dnia 29 kwietnia 2014 r., z której wynika, że w związku z poronieniem ciąży i krwawieniem z dróg rodnych, wykonano u niej zabieg wyłyżczkowania jamy macicy (k. 63).

W ocenie Sądu, w kontekście i świetle zgromadzonych w niniejszej sprawie dowodów, postępowanie pozwanego P. S. jest absolutnie nieuprawnione i trudno oprzeć się wrażeniu, że stanowi ono swoistą formę zemsty i powodowane jest chęcią „odegrania się” na osobie powódki. Podłożem i źródłem tego rodzaju zachowań jest niewątpliwie ogromny konflikt, który towarzyszy stronom w związku z toczącymi się przed Sądem Rejonowym w Siedlcach sprawami, których przedmiotem jest regulacja sytuacji małoletniego syna stron. Pozwany ewidentnie pomawia powódkę o ujemne postępowanie w życiu osobistym i rodzinnym, przypisując jej popełnienie najpoważniejszego przestępstwa, jakim niewątpliwie jest pozbawienie życia istoty ludzkiej. Należy zdecydowanie podkreślić, że pozwany świadomie i celowo co jakiś czas i w różnej formie ponawia tego rodzaju działania, przez co dodatkowo traumatyzuje powódkę i powoduje, że odżywają w niej dramatyczne i bolesne wspomnienia. Zachowania pozwanego względem powódki przybierają wręcz postać psychicznego dręczenia. Co więcej, pozwany – stosując jakąś niezrozumiałą i pokrętną logikę, odwołując się przy tym do rzekomo wyznawanych wartości – stara się w wysoce nieudolny i karykaturalny wręcz sposób legitymizować swoje wypowiedzi i nadać swoim zarzutom głębszy sens.

Zdumiewające jest przy tym, że przez cały okres niniejszego procesu pozwany zwracał się do powódki zdrobniale i wręcz pieścizotliwie per (...), zapewniając dodatkowo o swoim szacunku do niej, jednocześnie przypisując jej zbrodnie zabójstwa. Powyższe zachowania pozwanego dalece kontrastują ze sobą. Przypisywanie komukolwiek w sposób nieuprawniony czynów przestępczych nie ma nic wspólnego z okazywaniem szacunku, wprost przeciwnie – jest przejawem cynizmu, jaskrawym i dobitnym przykładem braku szacunku, oraz celowego poniżenia i uwłaczania godności takiej osoby. Wbrew temu, co zdaje się myśleć pozwany, nawet w najmniejszym stopniu nie usprawiedliwia go fakt, że dopuszczał się on naruszania dóbr osobistych powódki w pismach procesowych kierowanych do Sądów, bądź w ustnych wystąpieniach przed Sądami. Taka forma, treść i miejsce nie legitymizuje jego poczynań i nie czyni ich legalnymi, i zgodnymi z prawem.

W ocenie Sądu, w świetle ustalonych w stanie faktycznym okoliczności oraz przeprowadzonych dowodów, postępowanie pozwanego było zdecydowanie bezprawne. Na temat bezprawności działania, w świetle art. 24 kc, wielokrotnie wypowiadał się Sąd Najwyższy. W orzeczeniu z dnia 19 października 1989 r. (II CR 419/89) Sąd Najwyższy stwierdził, że „za bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiająca je, oraz że do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się 1) działanie w ramach porządku prawnego, 2) wykonywanie prawa podmiotowego oraz 3) działanie w obronie uzasadnionego interesu”. Jak podniesiono powyżej, nie mamy do czynienia w sprawie z żadnymi szczególnymi okolicznościami, które by usprawiedliwiały działanie pozwanego, bądź wyłączały ich bezprawność. W tym zakresie pozwany poprzestał wyłącznie na gołosłownych stwierdzeniach, że rzekomo wiedzę o „zamordowaniu nienarodzonego dziecka” uzyskał od samej powódki. Nie podjął jednak w sprawie jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej, aby prawdziwości swoich twierdzeń dowieść.

Mając na uwadze powyższą argumentację Sąd doszedł do przekonania, że swoimi zachowaniami szczegółowo opisanymi w ustalonym w sprawie stanie faktycznym, pozwany P. S. wielokrotnie naruszył dobra osobiste powódki M. T. w postaci jej czci, godności osobistej i dobrego imienia. Wobec powyższego na podstawie art. 24 par. 1 kc Sąd nakazał pozwanemu złożenie stosownego oświadczenia celem usunięcia skutków naruszenia przez pozwanego dóbr osobistych powódki, a także zasądził od niego kwotę 1.000 zł na wskazany cel społeczny.

Na podstawie art. 98 par. 1 kpc Sąd, w związku z uwzględnieniem powództwa w całości, obciążył pozwanego kosztami procesu. Na rzecz powódki zasądzona została kwota 1.607 zł, na którą składały się: kwoty 720 zł i 270 zł (ochrona dóbr osobistych i zapłata) tytułem minimalnych stawek opłat za czynności pełnomocnika procesowego, 600 zł tytułem opłaty od pozwu w części żądania ochrony dóbr osobistych i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.